

Sygn. akt III UK 81/05

POSTANOWIENIE

Dnia 3 czerwca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Andrzej Wasilewski

w sprawie z wniosku H. G. i T. G.
przeciwko Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - Oddziałowi
Regionalnemu w S.
o zwrot nienależnego świadczenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 czerwca 2005 r.,
na skutek kasacji wnioskodawców
od wyroku Sądu Apelacyjnego w L.
z dnia 2 lutego 2005 r., sygn. akt III AUa .../04,

odrzuca kasację.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w L. wyrokiem z dnia 2 lutego 2005 r. (III A Ua .../04) oddalił apelację wnioskodawców – H. i T. G. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 29 grudnia 2003 r. (IV U .../03) oddalającego ich odwołanie od dwóch decyzji Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – Oddział Regionalny w S.: po pierwsze – decyzji z dnia 11 lipca 2003 r., mocą której organ rentowy stwierdził u wnioskodawcy – T. G. nadpłatę części uzupełniającej renty inwalidzkiej rolniczej za wskazane okresy i nadpłatę zasiłku rodzinnego za wskazane okresy, zobowiązując równocześnie wnioskodawcę do zwrotu wskazanej w tej decyzji kwoty i określając zasady jej sukcesywnego potrącania w ratach

miesięcznych z pobieranej przez niego renty inwalidzkiej rolniczej; po drugie – decyzji z dnia 11 lipca 2003 r., mocą której organ rentowy stwierdził u wnioskodawczynie – H. G. nadpłatę części uzupełniającej renty inwalidzkiej rolniczej za wskazane okresy, zobowiązując równocześnie wnioskodawczynię do zwrotu wskazanej w tej decyzji kwoty i określając zasady jej sukcesywnego potrącania w ratach miesięcznych z pobieranej przez nią renty inwalidzkiej rolniczej. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Apelacyjny w L. stwierdził w szczególności, że „kluczowe w niniejszej sprawie jest niepowiadomienie prze oboje skarżących organu rentowego o zawarciu przez H. G. umowy dzierżawy z 1993 r. Umowa ta, zawarta na 10 lat, została wyrejestrowana wraz z upływem tego okresu, tj. w 2003 r. Brak dowodów na to, że strony rozwiązały umowę we wcześniejszym terminie. Należy więc uznać, iż przedmiotowa umowa wygasła z upływem okresu, na jaki została zawarta. A zatem od 1993 r. przez cały okres trwania umowy ciążył na skarżących obowiązek powiadomienia organu rentowego co do tego faktu określony w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Umowa dzierżawy gruntu rolnego, której stroną była jako dzierżawca H. G., nie spełniała wymogów określonych w art. 28 pkt 4 ust. 3 cytowanej ustawy (...). Poinformowanie organu rentowego o umowie zawartej przez H. G. skutkowałoby zawieszeniem świadczenia wypłacanego skarżącym, czego z pewnością mieli oni świadomość.”

W kasacji od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego w L. z dnia 2 lutego 2005 r. pełnomocnik wnioskodawców zarzucił naruszenie art. 84 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) „przez przyjęcie jakoby wnioskodawcy pobierali nienależne świadczenie, bowiem, według Sądu Apelacyjnego, prowadzili działalność rolniczą na dzierżawionych przez wnioskodawczynię gruntach również po zawarciu umowy dzierżawy na te same grunty z ich synem – umowa ta ma datę pewną – i przez to, faktycznym pozbawieniem wnioskodawczynie ich zależnego posiadania”, a w uzasadnieniu kasacji wskazując w tym kontekście na to, że „art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowi, że wypłata emerytury lub renty inwalidzkiej z ubezpieczenia społecznego ulega częściowemu zawieszeniu na zasadach określonych w ust. 2-8, jeżeli emeryt

lub rencista prowadzi działalność rolniczą. Żaden z ustępów art. 28 cyt. ustawy nie odnosi się do przypadku H. G., w szczególności nie odnosi się do niej ust. 4 cyt. artykułu, bo dzierżawiąc jedynie grunty rolne, nie dzierżawiła ona gospodarstwa rolnego i nie była wydzierżawiającym, o którym mowa w art. 28 ust. 4 pkt 3 cyt. ustawy. (...) Art. 38 ust. 1 cyt. ustawy wprowadza wprawdzie domniemanie, że m.on. dzierżawca gruntów zaliczonych do użytków rolnych prowadzi działalność rolniczą na tych gruntach, ale jest to domniemanie obalalne. H. G. obaliła go w niniejszym postępowaniu zaś S.A. nie wyciągnął z tego obalenia właściwych, prawnych konsekwencji.”

Równocześnie, pełnomocnik wnioskodawców podniósł, iż okolicznością uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania jest to, że „wyrok tak rażąco narusza przepisy prawa, co wskazuję w uzasadnieniu, że jest ona oczywiście uzasadniona.” W konsekwencji, w kasacji sformułowany został wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w L. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do dyspozycji art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), która weszła w życie z dniem 6 lutego 2005 r. (art. 6 tej ustawy): do złożenia i rozpoznania kasacji od orzeczenia wydanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a także do odmowy przyjęcia kasacji do rozpoznania, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Kasacja powinna czynić zadość szczególnym wymaganiom formalnym określonym w art. 393³ k.p.c., w tym – poza przytoczeniem podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia – powinna ona zawierać także „przedstawienie okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie” (art. 393³ § 1 pkt. 3 k.p.c.), które stanowią odrębny element formalny kasacji jako pisma procesowego. Oznacza to w szczególności, że w kasacji należy wykazać (*sic!*), iż w sprawie, której ona dotyczy, bądź „występuje istotne zagadnienie prawne” (art. 393 § 1 pkt 1 k.p.c. – a *contrario*), bądź „istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie” (art. 393 § 1

pkt. 2 k.p.c. – *a contrario*), bądź też „zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo” albo „zachodzi nieważność postępowania” (art. 393 § 2 k.p.c.). Rozpoznawana kasacja nie czyni zadość wymaganiu formalnemu określone w art. 393³ § 1 pkt. 3 k.p.c., albowiem ani w *petitum* kasacji, ani też w jej uzasadnieniu pełnomocnik skarżących w ogóle nie przedstawił okoliczności uzasadniających jej rozpoznanie. W szczególności, wymaganiu temu nie czyni zadość pomieszczenie przez pełnomocnika skarżących w *petitum* kasacji oświadczenia o następującej treści: „Wnoszę o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, bowiem wyrok tak rażąco narusza przepisy prawa, co wskazuję w uzasadnieniu, że jest ona oczywiście uzasadniona.” Ani zarzut ‘rażącego naruszenia prawa’, którego nie można utożsamiać z zarzutem, iż ‘zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo’, ani też przekonanie skarżącego o tym, że wnoszona przezeń kasacja jest ‘oczywiście uzasadniona’ – nie zostały zaliczone do ustawowych przesłanek prawnych, których wskazanie może stanowić okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 393⁷ § 2 w związku z art. 393⁵ i art. 393³ § 1 pkt 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Teza:

Ani zarzut 'rażącego naruszenia prawa', którego nie można utożsamiać z zarzutem, iż 'zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo', ani też przekonanie skarżącego o tym, że wnoszona przezeń kasacja jest 'oczywiście uzasadniona' – nie zostały zaliczone do ustawowych przesłanek prawnych, których wskazanie może stanowić okoliczność uzasadniającą przyjęcie kasacji do rozpoznania.